

Dom zdravlja Čapljina
KLINIČKI PUT ZA URTIKARIJU

Ime i prezime	Br. kartona
---------------	-------------

Faktori rizika	da	ne	Hrana	da	ne	Ubodi životinja (ose, pčele, pauci, meduze)	da	ne
Penicilinski preparati			jagode			Inhalacioni alergeni (pelud, grinje, živ. Dlake)		
Analgetik:			jaja			Fizički agensi (hladno, toplo)		
Antireumatik:			Ribe			Odjeća (posuđena, nova, novi deterđent)		
ASK (acetilsalicilna kis.)			Školjke			Infekcije		
TMP-SMX (trimetoprim sulf.)			Rajčica			Stres		

Kliničke aktivnosti	Prvi pregled			Kontrolni pregled (3. dan)		Završni pregled (7. dan)	
	Datum	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni	Čekanje na pregled	Čekanje u čekaoni

Anamneza		da	ne	ostala anamneza	da	ne	ostala anamneza	da	ne	ostala anamneza
simptomi	Crvenilo kože									
	Svrbež kože									
	Otežano gutanje									
	Otežano disanje									
	Otok vjeda									
	Bolovi u trbuhu									
	Konjuktivitis									
	Otok usana									
	Rinitis									
	Otok zglobova									
Proljevi										

Fizikalni pregled						
RR	Puls	Temperatura:				
Lokalni nalaz	da	ne	Ostali fizikalni nalazi		Ostali fizikalni nalazi	Ostali fizikalni nalazi
Male otekline (1-5 mm)						
Veće I/ili spojene otekline						
Plikovi						
Inficirane ekzorijacije						
Lokalizirana urtikarija						
Generalizirana urtikarija						

Laboratorij							
pretraga	vrijednost	pretraga	vrijednost	pretraga	vrijednost	pretraga	vrijednost

Dijagnoza		
-----------	--	--

Uputnica dermatologu	da	ne	da	ne	da	ne
----------------------	----	----	----	----	----	----

Odsustvo s posla		
------------------	--	--

Lijekovi	Lijek propisan	Inicijali	✓	Inicijali	✓	Inicijali

Edukacija	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Usmena uputstva		Pisana uputstva				

Odstupanja								
Postignuti ciljevi			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Poboljšanje klin.slike	Poboljšanje lab.nalaza	Izlječenje						
Pogoršanje klin.slike	Pogoršanje lab.nalaza							
Komentar								
Potpis ljekara I medicinske sestre								

Uputstvo za popunu obrasca

Klinički put se u okviru mogućnosti oslanja na kliničke dokaze. Gdje oni ne postoje, on se oslanja na najbolju kliničku praksu. Unatoč tome klinički put je uputstvo i nije nepromenljiv. Odstupanje se definiše kao skretanje sa kliničkog puta koje je toliko značajno, da ga je potrebno razmotriti na narednom stručnom sastanku zato što može dovesti do izmjene kliničkog puta ili se od člana tima može zahtijevati da promijeni svoj način rada. Odstupanja treba da su predmet periodične evaluacije tima. Značajno odstupanje se obavezno upisuje u obrazac. Unosi se datum i vrijeme odstupanja i upiše napomena, zašto je došlo do odstupanja. U zavisnosti od prirode odstupanja upisuje se i završetak. Svi članovi osoblja dužni su upisati ime, prezime i potpisati se na označenom mjestu, po okončanju aktivnosti za koju su zaduženi. Kod svakog pregleda ispunjavaju se sve alineje anamneze i fizikalnog pregleda.

Pored izvršene aktivnosti stavlja se kvačica (✓) kao dokaz ili zaokružuje odgovor Da ili Ne. Na nekim mestima potrebno je upisati podatak.

Podjela , dijagnostika i tretman urtikarije

Oblik urtikarije	trajanje simptoma	laboratorijska ispitivanja	liječenje
akutni	do 3 tjedna	obično nisu potrebna ispitivanja	simptomatska terapija (ST) spriječiti daljni unos alergena ubrzati izlučivanje alergena (laksativ)
recidivirajući	do 3 mjeseca	kliničko lab. ispitivanje po preporuci dermatologa: kožni test (prick,schratch) SE, KKS, SUK, ANA, AST, ALT, GGT, urea, kreatinin, lipidogram, proteinogram, IgE, hormoni štitnjače,antitireoidna antitijela, stolica na parazite	lakši oblik : ST + antihistaminici Loratadin p. o. 10 mg /dn (samo > 12 god.) ili Cetirizin p. p. 5- 10 mg/dn (samo > 12 god.) ili Prometazin 12,5 – 25 mg x 2- 4 puta ,djeca 0,1 mg / kg na 6 h
hronični	> 3 mjeseca		teži oblik: ST + antihistaminici + kortikosteroidi im/po Prednizon po 30 – 40 mg / dan Blokatori H2 receptora : ranitidin 150 mg X 2 / dan

Uputstvo za bolesnike

URTİKARIJA

Urtikarija je oboljenje kože i potkožnog tkiva koje nastaje kao posljedica alergijske reakcije organizma na razne materije strane našem tijelu - alergene.

Alergeni mogu razni lijekovi: penicilinski antibiotici, drugi razni antibiotici, lijekovi koji se koriste protiv bolova, oboljenja zglobova itd.

Hrana je čest uzrok urtikarije: jagode, orasi, školjke, ribe, jaja i drugo. Ponekad i ubodi raznih životinja mogu izazvati urtikariju: pčele, ose, pauci, meduze i sl. Takođe i razne kemikalije mogu biti uzrok.

Nekada može biti i prvi simptom raznih virusnih infekcija, kao što su hepatitis, infektivna mononukleoza ili rubeola.

Simptomi i znaci

Prvi simptom je obično svrbež kože, nakon kojeg nastaju otekline – urtike. One mogu biti različite veličine, od sasvim malih (1-5 mm) do velikih koje mjere i do 20 cm. Promjene mogu trajati kratko, nekoliko sati, ili znatno duže. Ponekad traju mjesecima ili čak godinama, sa periodima poboljšanja i pogoršanja bolesti.

Dijagnoza i pretrage

Najčešće se dijagnoza postavlja samo pregledom kože. Kod oblika kada promjene na koži traju duži period, potrebno je napraviti kompletno laboratorijsko ispitivanje i kožne testove koji dokazuju alergen.

Liječenje

U početnoj fazi bolesti, mora se prekinuti kontakt bolesnika sa alergenom i ubrzati njegova eliminacija. Ukoliko je alergen hrana, najbolje je koristiti sredstvo za čišćenje crijeva (laksativ) i držati se dijeta: prvi dan uzimati čaj; drugi dan kuhanu rižu, juhu, dvopek, kekse i med; treći dan: juha s piletinom, kuvani krompir i jabuka; četvrti dan dodati kuhanu teletinu i banane; peti dan: kuhana govedina, mrkva i salata i šesti dan uvesti mlijeko.

Uz ove mjere, potrebni su i lijekovi koje propisuje liječnik. U slučaju pogoršanja ili pojave naglog oticanja usana, jezika, pištanja u prsima, povraćanja ili proljeva, odmah se javiti u najbližu zdravstvenu ustanovu.